

gulis diebus quinques orationem dominicam , simul cum salutatione vespertina . Reliqui vero ex prædictis Collegialibus , qui non tenebuntur dicere horas canonicas , recitent diebus dominicis vespertas defunctorum , & secunda , & tertia , quarta , & quinta ferijs vnum nocturnum defunctorum , cum suis laudibus secundum exigentiam feriæ , & feria sexta psalmos penitentiales cum letania , ac suis orationibus , & die sabbati , officium beatæ virginis Mariæ . Cameristæ autem , qui non fuerint sacerdotes , vel alias obligati ad horas canonicas , teneantur singulis diebus dicere officium beatæ virginis secundum exigentiam feriæ pro intentione . Super quibus omnibus , & singulis faciendis , & ad implendis , eorum capellanorum , collegialium , cameristarum , ac cuiuslibet ipsorum conscientias oneramus . Religiosi vero collegi beatorum apostolorum Petri & Pauli , singulis diebus , quibus celebauerint , in monasterio Collegi , teneantur dicere responsorium , cum collecta pro intentione iam dicta . p. m. n. n. p. 15

De processionibus , & sermonibus ceteris solennibus
faciendis . XXX . n. iup. illup. 2 . & de sermo
cibo flog. munificis. m. i. t. 3 . m. i. t. 4 . s. i. t. 5 .

STATUIMUS INSUPER , QUOD PER SINGULOS ANNOS ULTRA PROCESSIONEM SOLEMNEM , QUAZ ANNUATIM FIERI DEBET , PRO CHRISTIANISSIMIS REGIBUS HISPANIÆ , & PRO ALIJS HUIUS COLLEGI , & VNIUERSITATIS PROTECTORIBUS , FIENT ALIA DUÆ SOLENNES PROCESSIONES , IN QUIBUS CONUENIANT , RECTOR , REGENTES , CONSILIARIJ , CAPELLANI , COLLEGIALES , CÆTERI OMNES , & SINGULI SCHOLARES DE VNIUERSITATE , VNA VIDELICET IN FESTO ANNUNTIATIONIS , & INCARNATIONIS DOMINICÆ AD BASILICAM BEATÆ MARIÆ DEL VALLE . SEQUENS AUTEM PROCESSIONE IN FESTO SANCTI NICOLAI , AD ECCLESIAM COLLEGIATAM SANCTORUM IUSTI , & PASTORIS . IN QUIBUS ECCLESIJS , OMNES & SINGULI SUPRADICTI INTERESE TENEANTUR , AD MISSAM MAIOREM SOLENNITER CELEBRANDAM , IN QUA RECTOR SERMONEM FACIAT , VEL DE PRÆDICATORE PROUIDEAT . QUOD SI IN ALIQUO DIE PRÆDICTORUM FESTORUM , NOTABILE IMPEDIMENTUM , VEL AERIS INTEMPERIES , AUT IMBER APPARERET , MUTABITUR PROCESSIONE AD ALIUM DIEM PRO ARBITRIO RECTORIS , & CONSILIO MAGISTRORUM AC DOCTORUM IPSIUS VNIUERSITATIS . ET IN VIGILIA PRÆDICTORUM FESTORUM CONUENIANT PRÆFATI OMNES IN CAPILLA IPSIUS COLLEGI AD VESPERAS SOLENNITER DICENDAS . POTERIT ETIAM RECTOR ULTRA PRÆDICTAS PROCESSIONES , INGRUENTE NECESSITATE , VEL ALIA IUSTA CAUSA INTERUENIENTE , COMMENDARE ALIQUAM ALIAM PROCESSIONEM . TENEATUR VERO IDEM RECTOR PUBLICE DENUNTIARE PER VEDELLUM IN SCHOLIS EASDEM PROCESSIONES , & VESPERAS PRIDIE ANTEQUAM CELEBRARI DEBEANT , AD QUAS , & CARUM SINGULAS CONUENIANT OMNES PRÆDICTI , SUB PENÀ PRÆSTITI IURAMENTI , & TENE-

ANTUR

antur omnes regentes, & magistri ac etiam bachalarij formati huius universitatis, tam magistri, Collegiales, quam alij, his & alijs processionibus, & omnibus alijs actibus communibus interessere, & deferre in eis insignia suarum facultatum, alias in illo actu, & pro illa vice, non gaudeat loco sui gradus, & insuper si absque iusta causa hoc adimplere neglexerit, mulctetur pena vnius floreni auri, cuius medietas sit pro Rectori, & Consiliariis, & altera medietas pro Vedello, & ipse teneatur habere curam notandi absentias eorum, & exigendi mulctam huiusmodi. In modo autem incedendi in dictis processionibus, seruetur hic ordo, videlicet, quod rector cum cancellario ad dextram, & decano facultatis theologiae ad sinistram incedat immediate post sacerdotem, & in absentia cancellarij, vel decani subrogentur antiquior, seu antiquiores ex regentibus in theologia, & ante sacerdotem, diaconus, & subdiaconus, & subsequenter immediate doctores theologi, & regentes actu incedant ordinati, & disposite in duos ordines, qui communiter in processionibus fieri consueuerint: ceteri vero bachalarij formati, & magistri artium, tam Collegiales, qd alij de vniuersitate, incedat in illis duob' ordinib' præmissis qui sunt à dextris & sinistris. Sic tamen quod inter graduatos præferantur illi, qui fuerint altioris gradus, vel qui fuerint antiquiores in eodem gradu. Et inter collegiales non graduatos seruetur ordo sessionum: in refectorio in actibus vero proprijs cuiuscunque facultatis præferantur magistri illius facultatis ceteris omnibus.

¶ De infirmis curandis. XXXI.

Quando contigerit aliquem ex Collegialibus, aut capellanis, vel familiariibus in Collegio infirmari, tunc ponantur infirmi, in loco ad hoc deputato pro infirmaria. Et antequam necessaria ejus pro corporum medicamentis ministrentur, medicum aduocent animarum, cui sua vnuquisque possit confiteri peccata, vt sic postquam fuerit infirmo de spirituali salute prouisum, ad corporalis medicinæ remedium, salubrius procedatur. Et tunc in dicto suo loco, prouideatur eis de necessarijs iudicio medicorum. Et nec pro medicamentis, vel alij quibuscunq; rebus non teneatur collegium soluere aliquid, vel recipere in computum, quod collegiali infirmo fuerit traditum à pothecario, vel quocunq; alio, nisi fuerit datum per cedulam Rectoris, & medici simul: teneanturq; medici præstare iuramentum quolibet anno in manu noui rectoris, qd tantummodo præcipiet dari infirmis ea, quæ sunt necessaria eorum saluti, & sine quibus eorum infirmitati

mitati consulere non possunt, & similiter, quod tempore computatio-
nis faciendi cum apothecario, ratione medicamentorum tantummodo
mandabunt soluere, quæ iuxta æstimationem pro præfatis medicamen-
tis fuerit soluendum. Et ut sine fraude necessaria infirmis ministrentur,
volumus, quod licet secundum tenorem nostrarum constitutionum o-
mnes capellani minores debeant habere curam infirmorum, nihilomi-
nus specialiter deputetur unus ex his, qui præcipuæ infirmorum curam
habeat, voceturque infirmarius maior, qui teneatur videre rationem, &
computum infirmarij minoris. Dispensator vero maior nihil possit reci-
pere in computum infirmario minori, nisi quod expensum fuisse appa-
ruerit per cedulas, nomine infirmarij maioris signatas, habita per eun-
dem infirmarium maiorem informatione ab infirmo. Et antequam infir-
mus notificet dispensatori maior, quod est in infirmitate ad hoc vt dein-
desua portio, in ratione refectorij non ponatur, nihil ci tanquam infir-
mo polsit ministrari. Statim vero, cum aliquis infirmus pharmacis, aut
Clysteribus vti voluerit, non possit in cellis, nec alibi quam in dicta in-
firmaria curari, etiam si suis expensis vellet sibi prouideri, quod si alibi
quam in dicta infirmaria, aut aliter quam in hac nostra constitutione di-
ponitur, datum, & in computum receptum fuerit, eo ipso, Rector, &
consiliarij pro prima vice incurvant penam trium florenorum, pro se-
cunda dupliciter, pro tertia amittant vestuarium illius anni. Intualecen-
te autem infirmitate alicuius, teneantur statim medici, admonere ipsum,
& referre Rectori vt reliqua ecclesiæ sacramenta, opportune suscipiat. Si
vero infirmus, aliqua graui infirmitate fuerit detentus, & petierit à Col-
legio extrahi: possit, iuditio medicorum, præstito prius ab eis iuramen-
to, & de consensu Rectoris, & consiliariorum id fieri, & tunc nihil eis
prouideatur à Collegio, & si contigerit, aliquem ex supra dictis ex infir-
mitate decedere sepeliatur in ecclesia quam ipse elegerit, sed si non ele-
gerit sepulturam, sepeliatur in ecclesia ipsius collegij gratis, & cæteræ ex-
pensæ exequiarum fiant de bonis ipsius defuncti, sed si fuerit adeo pau-
per, quod non relinquenter bona vnde exequiæ possent fieri, tunc permit-
timus, quod ex expensis Collegij fiant exequiæ, illius dici. Præterea, ad
sepelliendum quemcunque defustum ipsius Collegij, siue quilibet alium
scholarem de vniuersitate teneantur omnes, & singuli collegiales, & capel-
lani, & scholares ipsius collegij, & vniuersitatis conuenire, quandocunque
per Vedellum de mandato Rectoris fuerit in scholis publice denuntiatum,
sub pæna præstiti iuramenti.

¶ De

De tempore pestis. anni XXXII.

Qvia nonnunquam secreto Dei iuditio pestis mortales muadit. Idco statuimus quòd quando acciderit pestem, aut alium morbum contagiosum, in hoc nostro oppido de Alcala ingruere, collegiales, & capellani possint se absentare cum debita licentia hoc pacto: Quod congregato clauistro mitrantur sortes ad eligendum sex præbendatos, & tres capellanos, qui remaneant ad custodiam domus cum omnibus familiaribus, si vero contingat aliquem esse absentem tempore huius sortiaræ electionis, procurator talis absentis mittat sortes pro eo, si habeat procuratorem, sin autem assignetur ei procurator à toto clauistro. Super quos ergo dictæ sortes ceciderint, teneantur permanere in collegio toto tempore pestis sub pena expulsionis à Collegio, vel dare alios ex collegialibus, qui remaneant pro eis, vel etiam ex capellanis præcise, qui etiam sub eadem pena expulsionis postquam acceptauerint pro alijs permanere, teneantur in Collegio residere: si vero sors caderet super aliquem absentem ille vocatus tenebitur venire intra terminū sibi constitutū per Rectorē, & Consiliarios sub prædicta pena expulsionis à collegio tamē eligatur, antequam omnes discedant, qui remanere teneatur, donec absens, qui fuerat per sortem electus veniat ad collegium, vel si prædictus absens nunquam venerit ille ipse qui fuerat electus in locum ipsius absentis semper in Collegio remaneat, simul cum cæteris per sortem electis ad permanentem, reliqui vero omnes collegiales, & capellani præter istos nouem electos poterunt impune recedere aut manere in Collegio, si voluerint, in quo qui permanserint, habeant facultatem meliorandi portiones suas sumptilibus Collegij, & accipiendi omnia necessaria medicaminia ad salutem suam secundum exigentiam temporis. Sed si aliquis remanentium viam fuerit vniuersæ carnis ingressus, alij permanentes habeant facultatem prouidendi de illa præbenda, vel capellania, infra tempus, quod eis bene visum fuerit iuxta necessitatem Collegij. Et pro maiore fauore Collegialium permanentium volumus quòd non computetur eis totum tempus pestilentiae in numero octo annorum, quos habent pro suis præbendis, sicut computabitur alijs extraugantibus, horum collegialium permanentium antiquior præbendatus sit Vicerector, & de alijs quinque tres antiquiores sint viceconsiliarij, nisi alias talias officia iam haberent, quia tunc remanebit unusquisque in suo officio, absentes vero tales tempore nihil recipiat à collegio teneanturq; etiam redire ad Collegium infra triginta dies postquam capitulum, collegiatæ ecclesiæ sanctorum iusti, & pastoris huius oppidi reddierit ad residendum in præfata ecclesia, nisi tale

Si tale tempus absentiae fuerit minus quam quatuor menses, quos habent ordinarie pro sua absentia, quia tunc licebit culibet deferre suum aduentum usque ad complementum ipsorum quatuor mensium, quos eis concedit, superior nostra constitutio, de absentia collegialium. Volumus tamen quod totum illud tempus, quo absuerint a Collegio propter pestem computetur eis in numero predicatorum quatuor mensium, quos possunt habere quolibet anno, ita quod non conceditur eis aut alicui ipsorum aliud tempus a collegio, nisi quod superfuerit computato tempore absentiae propter pestem.

¶ De Collegijs pauperum. XXIII.

CVm ex officio pastorali praelatis incumbat pauperum necessitatibus ministrare, & illis præcipue debitores sint, qui virtutibus, & scientiæ Animum suum applicare desiderant. Et quia frequenter contingit, q[uod] propter necessiariorū penuria, ab studio desisterē sint coacti. Id circo studiosis pauperibus subuenire cupientes, decreuimus, ultra hoc principale nostrū collegiū (quod in honore dñi nostri Iesu Christi, & eius genitricis virginis marie fundare curauimus) pro huiusmodi pauperibus scholaribus alendis, erigere etiā alia duodecim collegia, in honore duodecim apostolorū, in quorum singulis duodecim personæ pauperes colloctur, qui liberalibus disciplinis & sacræ theologiæ incubant: & similiter alia sex collegia in honore septuaginta duorum dñi nostri Iesu Christi, in quib[us] alij septuaginta duo pauperes, commorētur, quibus quidē collegijs, & pauperibus scholaribus ibidē cōmorantibus, præfatū hoc nostrū principale collegiū sancti Ildefonsi, ex redditibus, & prouētibus, quibus illud, tā pro sua, q[uod] pro prædicto rū decē & octo collegiorū, & aliorū in posterū eligēdorū sustentationē sufficiētissime dotauim⁹, prouidere tencatur, iuxta modū & formā per nos in constitutionibus, pro gubernatione & regimine collegiorū, & scholarium pauperū præfatorū æditis traditā cū redditibus prædicti nostri collegij adhuc pro ampliori numero suppetat, vt præmissum est, volētes insuper q[uod] postq[uod] frustus, & redditus eiusdē collegij, quos nūc obtinet, ve ex quibus titulo, vel causa in posterū obtinebit, excréuerint, reparatis prius domibus, & hereditatibus, ac vniuersis possessionibus ipsius collegij, & etiam domibus in quibus præfati scholares pauperes commorabuntur, quas integras, perpetuas, & bene constructas, ac exercitio literarum commodas, & dispositas esse volumus, & retenta insuper summa decem millium ducatorum aurum, & sex milium fanecarum frumenti, & mille ordei pro necessitatibus eiusdem collegij prout dispositum est. Et postquam præfatis decem & octo colle-

collegijs per nos erectis, & eorum cuilibet fuerit datum, & solutū id quod iuxta tenorem nostrarū constitutionum eis tribuendum est. De residuo quod super fuerit ex super excrescentibus redditibus, & prouentibus prefa ti nostri collegī, emātur possessiones, & redditus: vt exinde erigantur alia collegia, & eis iuxta prædictum ordinē necessaria tribuantur. Ita q̄ imme diate, postq̄ empti redditus sufficerint pro vno collegio teneantur illud eri gere, & secundū ordinem iam traditū sustentare, & sic successiue inperpetuum. Et statuimus, insuper q̄ assumendi ad dicta collegia, per nos vt præmissum est erecta & in posterum erigenda, eligātur per rectore, & consiliarios huius nostri collegī, exceptis presentandis ad præfata collegia per chri stianissimū regē Castellā, & per reuerendissimū cardinalē sancte Balbinæ, & per reuerendissimum Archiepiscopū Toletā, & per illustres ducē del Infantadgo, & comitem de Curuña, & per dominū benedictū de Cisneros, & per dominā Iuanā, & dominā Mariā de Cisneros nepotes nostros, & filios nostri Ioannis Ximenez de Cisneros, ac cuilibet eorū in domo & maio ratu successores. Quos & eorū successores præfatos, Rectori & collegialib us præsentibus, & futuris præcipimus, & cōmendam, vt tā ipsos q̄ omnes alios de familia fundatoris dependentes, & cōsanguineos venerentur & colant. Et cū contigerit aliquē ipsorū ad collegiū diucritere, cum honorifcent & reuerenter obsequantur. Necnon si aliquando acciderit, aliquē ex nostris cōsanguineis, ad aliquam præbēdā nostri collegī principalis se oppo nere, indistincte sine aliqua cōtradictione admittatur, nisi aliquid obstat, quod sit cōtra tenorē nostrarū constitutionū, mandantes præterea Rectori, & consiliarijs, ac collegialibus, præsentibus & futuris vt præfata collegia per nos erecta, & in posterum erigenda, & eorū scholares pauperes foueant, & cōseruent, ac fraterno amore prosequantur, & omnia in alijs nostris consti tutionibus super his aedita, & cōtentā obseruent, & ab alijs in uiolabiliter obseruari faciant. Et insuper volumus q̄ nec Rector, nec consiliarij, nec totum claustrum possint aliquid statuere, decernere, vel ordinare, per viā sta tuti, vel quo vis alio modo, circa prefata collegia erecta, vel erigenda vel eorum personas, aut cuiusvis eorum quod tendat, vel tendere possit, quouis modo in impedimentum studij, dictorum scholariū, & distractionem co runderem: alias ipso facto, sententiam excommunicationis incurvant, & quod decretū fuerit sit irritum & inane.

De religiosis in Monasterio Collegi recipiendis. **X X X I I I .**

Tandem vt nostri collegij fructus, vberiores, in sacrum ordinem seraphici patris nostri Francisci perpetuo deriuentur. Ordinamus quod in cedi-

in ædificio ipsius collegij, quod est contiguum monasterio beati Francisci, sunt tredecim religiosi de obseruantia eiusdem ordinis, sacræ theologiæ, vel metaphysicæ, aut philosophiæ, vel logicæ, aut summulis studentes, cuiuscumque nationis fuerint oriundi, quibus etiam liceat habere duos religiosos, qui eis in necessarijs deteruiant, licet alias ipsi sibi inuicem debeant ministrare nullusq; prædictorum religiosorum admittatur in eodem collegio, nisi de licentia suorum prælatorum, videlicet cuiuscunque vicariorum generalis, vel prouincialis suæ custodiæ de obseruantia duntaxat, de qua licentia, per scripturam sigillo & manu alicuius ipsorum prælatorum subscriptam atque munitam, fidem faciat rectori, & consiliarijs, in qua testificetur de moribus, vita, & honesta conuersatione, & habilitate religiosi, qui fuerit præsentatus, quorum testimonio standum sit donec contrarium constiterit, & etiam concedat ei licentiam iurandi, quod obseruabit omnia, & singula in hac nostra constitutione contenta toto tempore quo permanenterit in monasterio collegij. Et si contingit, quod plures in simul prætentur, tunc arbitrio Rectoris & consiliariorum eligatur magis idoneus inter eos. sic quod cæteris paribus præferantur religiosi prouinciarum Castellæ sancti Iacobi, & Bethicæ, & de sanctoio, & inter istos præferatur religiosus custodiæ Toletanæ modus vero eligendi eos sit vocalis, & electores habent principaliter respectum ad compositionem morum, & bonam habilitatem, & eruditioñem, ut sic melius possint proficere. alijs verbo, & doctrina, & exemplo. Religiosus vero taliter electus poterit manere in monasterio collegij per quatuor annos. Vacante autem aliquo istorum religiosorum expectabit collegium per quinquaginta dies ut venire possint oppositores ex diuersis partibus, cuilibet autem horum tredecim religiosorum, & aliorum duorum sibi ministrantium dabuntur annuatim à collegio duodecim mensuræ frumenti, quas vulgo dicunt hanegas dabunturque: Sedecim florini pro victu suo, & alijs necessarijs & tempus solutionis crit, quando sala ria regentium soluuntur. Dabuntur etiam habitus, & tunica, & calcei, siue soleæ, temel qualibet anno pro suo vestitu, & omnis habitus exterior sit semper de panno vili, qui vulgo dicitur sayal, & prouideatur eis de tensore: habebunt etiam à collegio lectos cum stramentis necessarjns, in quibus more suæ religionis honeste dormire possint. Et quoties aliqui ipsorum ægrotauerint, prouideat etiam eis collegium de medico & medicinis. Habeat præterea isti religiosi coquinam in sua domo, pro cuius foco alendo & nutriendo, dabūtur eis per singulos annos octo florenni. Volumus etiam quod de numero ipsorum tredecim religiosorum sexta feria immediate ante festū penthecostes per singulos annos eligatur unus guardianus, cui cæteri religiosi teneantur obedire, & ille habeatur pro guardiano cui plura vota prædictorum

dictorū religiosorū, vel eorū qui tēpore electionis huiusmodi præsentes fuerint suffragetur etiā si nō fuerit elect⁹ à maiori parte omniū. Et si duo, vel plures a pari numero reperiant electi, tūc de illis tātumodo q̄ fuerint in pari numero secundo fiat electio, q̄ si tūc nullus ad huc fuerit electus à maiori parte, vt præmissum est ne diutius præfata electio differatur, sorte inter eos dirimatur, ne vltra q̄ ad duo scrutinia in huiusmodi electione discedatur, & postq̄ sic fuerit electus, absq; aliqua alia confirmatione, possit suum officiū administrare & exercere, & durante tempore suorū quatuor annorū, si habuerit annum integrum ad permanendum in collegio, possit iterum eligi, ipse vero guardianus sit sollicitus in omnibus, & singulis, quæ ad utilem, & honestam gubernationem, istorum fratribus studentium spectat. Et super omnia q̄ ita in literis proficiant, vt spiritum sancte orationis, & devotionis non extingat: & si aliquando (quod absit) aliquis præfatorum religiosorum commiserit aliquid propter quod merito debeat incarcерari, vel expelli, detineat eum in carceribus, vel alias, præfatus guardianus, donec consulat custodem Toletan, & ipsius custodis prælatum superiorem, si cōmodius possit haberi de cuius iudicio determinetur. Statuimus insuper, q̄ custos custodij Toletan, vel prælati superioris dictę custodię, possint eos, semel dūtaxat in quolibet anno visitare, & corrigere, ita q̄ facta visitatione p̄ quēcūq; ipso rū nullus eorū possit iterare visitationem pro illo anno, excepto, quotiescū que Rectori, & consiliarijs collegij visum fuerit visitationem esse iterandā, nam tunc, ad ipsorum requisitionem poterit custos, vel eius superior iterare visitationem, & non alias. Et si in præfata visitatione, inuenierit aliquem ipsorum in literis non proficere, vel esse inhabilem, seu alias ob aliam quācunque iustam causam viderit cum esse amouendum, tunc de consilio Rectoris expellat eum à collegio, nec occupet locum alterius, super quo ipsius conscientiam oneramus. Statuimus præterea q̄ nullus ex prædictis visitoribus, seu aliis quicunque prælatus, possit quoquismodo impedire præfatos religiosos à suis exercitamentis literarum, nec eis iniungere, quod vadant ad monasterium, sibi contiguum, vel alias quocunque modo, extra collegium evagentur. Sed si contigerit, quod aliquis eorum, à suis prælati reuocetur, si vltra tres menses in uno anno fuerit absens, à collegio, eo ipso vacet locus ipsius, & nihilominus teneatur notificare Rectori diem sui recessus, & diem quo redierit, & illud faciat annotari, alias si notificatione non facta, vltra tres dies fuerit absens, eo ipso vacet locus. Iniungimus etiam ipsis religiosis, in actibus scholasticis, & in alijs licitis, & honestis quæ non sunt contraria in aliquo, suæ regulæ, & professioni, teneantur, se conformare dispositioni, & regimini ipsius Rectoris. Et etiā si aliqui illorum sint idonei ad disseminandum, verbum Dei, sermones quos

sibi Rector commendauerit cum humilitate acceptent, extra oppidum ta-
men non occupentur. Rector vero cum omni charitate eos amplectatur,
& foueat statuimus, quod præfati religiosi conueniant in sua capella ad of-
ficium diuinum, & horas canonicas, tam diurnas quam nocturnas in si-
mūl persoluendas, quas legendo, & submisso, humiliter pariter & deuote,
dicere tencantur. Diebus vero dominicis, & festiuis, aliquanto altius me-
dio tono, sine aliqua tamen nota, sacrificium labiorum suorum Christo do
mino offerant. Et quoniam nostra præcipue intentio fundandi hoc colle-
gium religiosorum fuit, ne tumultus literarij, & gymnastici exercitij misce-
retur in aliquo, cum tranquilitate, & silentio monasterij: Idcirco volumus,
q̄ si aliquādo contigerit in monasterio beati Patris nostri Francisci, eidem
collegio religiosorum contiguo, vltra duos, vel tres studio literarum, in qua
cunque facultate etiam grammatica vacare, eo ipso rector, & collegiales no-
stri principalis collegij non teneantur, præfato collegio religiosorum in ali-
quo prouidere: nec amplius præfati Religiosi in collegio commorentur, do-
nec cum effectu, ab incepto studio literarum in dicto monasterio desistant.
cæterum ordinamus, q̄ si aliquando in cōgregatione capituli generalis Cis-
montañ. de obseruantia, visum fuerit presbyteribus capituli, q̄ per studiū
literarum huiusmodi præfati religiosi in aliquo impedianter ab studio ora-
tionis, quibus principaliter deberent vacare, & idcirco patres capituli, vel
si alias extra capitulū vicarius generalis Cismontañ. cum consensu prædicto
rum prouincialium istorum regnorum videlicet prouincialiū Castellæ, san-
cti Iacobi, Bethicæ, & de Sanctoio, vel eorum maioris partis, aut præfati o-
mnes prouinciales, per se decreuerint, vel ordinauerint, q̄ propter hoc, vel
propter aliam causam, prædicti religiosi, ab studio literaru desistat, seu alias
quouis modo præstiterint impedimentū, quominus contenta in hac nostra
constitutione in specifica forma ad impleatur, vel tentauerint in alium v-
sum cōuertere, vel si post duos annos post vacationem cessauerint à præsen-
tatione prædictorum quindecim religiosorū, vel eorum maioris partis, eo
ipso occurrente quounque ex supra dictis causis, ne nostro in totum fru-
stremur proposito: Præcipimus, quod Rector & collegiales teneantur ex-
tunc loco prædictorum religiosorum, in eodem collegio instituere, & col-
locare in perpetuū duodecim capellanos presbyters seculares, quibus ad
instar aliorū nouem capellanorum minorū necessaria tribuantur, & ipsi si-
militer eidē collegio, sicut præfati capellani minores ministrare, & deserui-
re teneantur, qui in omnibus, & per omnia, tam in modo electionis, quam
in cæteris omnibus, in nostris constitutionibus contentis, sicut ceteri nouē
capellani prædicti par formiter astringantur, & cœseantur: & nullatenus fu-
turis téporibus in perpetuum præfatis religiosis, sue alicui eorum aliquid

de omnibus, & singulis, quæ in hac nostra constitutione continentur, præfatum nostrum collegium præstare teneatur, ne quis modo possit, imo et ipso absque aliqua dilatione loco ipsorum præfati duodecim capellani (ut præmissum est) subrogentur, & instituantur.

¶ De electione Regentum, & lectorum. un XXXV.

Quoniam non parum refert hos, vel illos eligere ad regétias, & cathedras nostri collegij, & vniuersitatis, quum omnis fructus, & utilitas ipsius, in eo quam maxime consistat, ut magistri, & regentes ad docendum deputati, virtutibus, & literarum scientia, atque commendabili doctrina præfulgeant. Ideo nos volentes ad laudem Dei omnipotētis necessitati nostri collegij & vniuersitatis, & communis scholarium utilitati consulere, & prouidere: statuimus, & ordinamus, quod perpetuis futuris temporibus, ultra alios lectores, in cæteris facultatibus sint in præfato nostro collegio, & vniuersitate octo magistri regentes artistæ, & tres theologi, qui cathedras artiū atque theologiae præfatæ nostræ vniuersitatis regant, & quia in eorū electio ne iuxta præmissa maxima debet adhiberi diligentia, ut sufficientiores, & magis idonei elegantur sine aliqua acceptione personarum, ideo volumus, quod ordinarie per singulos annos in perpetuum elegantur duo regentes, proximie post festum sancti Francisci, quilegant summulas logicæ, quorum vius legat intra nostrum principale Collegium, alter vero in alia parte Collegij ubi est theatrum, vel in aulis compluuij camistarum, prout Rectori & consiliariis visum fuerit expedire ad quas regentias summularum volentes se opponere, teneantur se præsentare coram Rectore ipsius collegij, & vniuersitatis, ante diem prædicti sancti Francisci: Ita quod semper ante vigiliam sancti Lucæ singulis annis sit facta prouisio utriusque regentiæ summularum, nec ulterius possit ullatenus differri. Et ut euitentur fraudes, quæ in similibus fieri solent, teneantur oppositores præstare iuramentum, se non subornasse nec circunuenisse, aut solicitasse aliquem ex electoribus, nec subornaturos, aut sollicitaturos in posterum per se, aut per interpositam personam, directe, vel indirecte publice, vel occulte aut alio quoquis quæsito colore, ut per eis, & in ipsorum fauorem aliquo modo votum præsentent, & quod si id ab aliquo fieri, ad eorum notitiam peruenierit, illud impedit, & totis viribus resistent, & iurabunt etiam de non desistendo ab oppositione. Vt autem huiusmodi electiones liberius fiant, volumus, quod cum aliqua ex regentijs vacauerit, à die qua aliquis ad eam se opposuerit, donec prouisum sit de eadem, nullus ex oppositoribus, aut regentibus tam Artium quam theologiarum, aut alterius fa-

22

cultatis possit deambulare per Collegium , durante dicto tempore alias
quicunque contrarium fecerit, siue sit ex habitantibus in collegio, siue ex-
tra, eo ipso incurrat pro qualibet vice penam decem florenorum , archæ
Collegij applicandorum . Et sequenti die post festum sancti Francisci, idē
Rector cum Consiliarijs ipsius, Collegij, & vniuersitatis , deputent sin-
gulis oppositorib⁹, vnum vel duos dies ad legendum successiue , & assi-
gnent singulis oppositoribus , duas lectiones , oppositionis de principijs
summulari⁹, quas viderint ipsos scholares , qui debent vota præstare
melius intelligere . Quas legant oppositores cum suis quæstionibus, & re-
parationibus, modo Parisiensi inferius explicando . Sed si aliquis qui non
fuerit graduatus in hac vniuersitate , venerit ad se opponendum , vt de
eius eruditione, & sufficientia possit constare , ultra præfatas lectiones op-
positionis teneatur etiam legere , alias lectiones de summulis, logica, phi-
losophia, & metaphysica , prout Rectori , & consiliarijs visum fuerit , de
materia qua ipse oppositor elegerit , & hoc infra terminum oppositionis,
ne propterea prouisio regentia differatur . Quibus lectionibus intersint
magistri theologi, & artistæ non habentes eodem tempore lectione , yna-
cum Rectore , & Consiliarijs , ac scholaribus , qui necessario sint audituri
prædictas summulas, eodem anno , finitis vero lectionibus oppositorum ,
teneatur Rector conuocare , & tenere claustrum cum eisdem consiliarijs ,
& ibidem admonere ipsos scholares , vt attentius considerent , quem ex
oppositoribus eligere debeant , cum necessario , ab altero ex duobus qui
fuerint electi , sint audituri summulas , & cætera , quæ requiruntur ad cur-
sum magisterij per tres annos , & quatuor menses perficiendum , & alia
huiusmodieis dicere , quæ viderit expedire ad hoc vt liberius , & melius
eligant . deinde recipiat à singulis illorum sigillatim iuramentum , super
signum , sanctæ crucis , & sancta Dei euangelia , & sub vinculo præfati
iuramenti interroget eos , & quemlibet eorum si fuerunt subornati , aut
circunuenti per aliquem ex oppositoribus , vel aliam quancunque per-
sonam , ad hoc , vt alicui ex oppositoribus præstent votum suum , & si
aliquis eorum manifestauerit , se fuisse subornatum , aut circunuentum ,
exprimat personam , & nomen illius , qui eum subornauit , & qualiter ,
& in cuius favore , videlicet si fuit inductus precio seu precibus , aut minis ,
aut alio quoquis quæsito colore , & si declarauerit , vel alias constiterit , se
recepisse quodcunque premium , vel munus , aut acceptasse aliquam pro-
missionem , vt præstaret votum suum , tunc ultra penam inhabilitatio-
nis , ad quamcunque electionem actiuam , vel passiuam , quam ipso fa-
cto incurrat , expellatur ab vniuersitate , & si fuerit de habitantibus in-
tra Collegium , expellatur à Collegio , & vniuersitate , & insuper arbitrio

trio Rectoris, & consiliariorum pro qualitate criminis acrius puniatur, &
 hoc idem omnino seruetur in quocunque subornante, siue fuerit de oppo-
 sitoribus, siue quicunq; aliis, vt videlicet, q; etiam si solis precibus suborna-
 uerit, expellatur à collegio, & vniuersitate, sicut dictum est. Et insuper arbi-
 trio Rectoris, & consiliariorum, vt premissum est, puniatur. Sed si fuerit ali-
 quis extraneus qui non sit de vniuersitate, ipso facto, sententiam excommu-
 nicationis incurrat, à qua non possit absoluvi nisi per Rectorem, & satisfacio-
 ne præmissa. Si vero affirmauerit, se non recepisse aliquod preium, vel mu-
 nus, nec alias moueri ad præstandum votum suum per subornatione sibi fa-
 ctam, sed quòd secundum Deum & bonam conscientiam, iuxta tenorem,
 huius nostræ cōstitutionis præstabit votum suum, tunc admittatur eius vo-
 tum. Oppositores vere, qui nec per se, nec per interpositam personam, nec
 alias quoquis modo subornauerint, nō efficiantur inhabiles, cæteris constitu-
 tionibus punientibus subornationes, etiam ipsis oppositoribus ignorantibus,
 tam in electione ad officium rectoria, & consiliariatus, quam ad pre-
 bendas, & ad quæcunque alia officia Collegij, in suo robore permanenti-
 bus. Et insuper Iurabunt præfati scholares, quòd omni odio, amore, &
 fauore postpositis solum Deum præ oculis habentes, & vtilitatem Colle-
 gij, & vniuersitatis, ac ipsorum profectum considerantes, præstabunt vo-
 ta sua sufficientiori, & magis idoneo, & ei ex quo maiorem in scientia
 fructum, & vtilitatem se sperant consequuros: & quòd sperant se au-
 dituros per totum illum annum, ab aliquo ex electoribus, qui fuerint
 electi, & approbati: in regentes præstito aurem huiusmodi iuramento,
 in continenti Rector det singulis scholaribus prædictis cedulas nomi-
 num, & cognominum omnium, & singulorum oppositorum ex quibus
 unusquisque eligat vnicam quam maluerit, & reponat eam secreto in lo-
 co ad id designato: Reliquas vero, quas reiecerint aperte secent, vel re-
 ponant eas in loco, etiam ad id deputato, vt omnis fraudis occasio pror-
 fus tollatur: Receptis vero votis, modo præmisso statim idem Rector,
 & Consiliarij præstito prius iuramento, quòd non reuelabunt vota, quæ
 unusquisque oppositorum habuerit, nec declarabunt quis ex duobus elec-
 tis à maiori numero fuerit electus, scrutentur cedulas, & illos duos ap-
 probent in regentes, quos inuenient à pluribus electos, nulla habita ra-
 tione, vel respectu ad qualitates regentium, & electorum: quòd si fuerint
 in equali numero sorte inter eos dirimatur, electis vero duobus regentibus
 summularum, vt præfertur, vt summulistæ plenius possint informari, sub
 quo ex eis magis proficiant, statuimus quòd summulistæ præsentes tépore
 electionis habeat triginta dies primo sequentes, & qui postea venerint, ha-
 beat etiam alios triginta dies, à tépore sui aduentus computados, in quibus